

## Обставини справи

Заявниками в цій справі є Zoltán-Ovidiu Toth і Alin Crișan, співробітники місцевої поліції Орадеї (Poliția Locală Oradea).

08 квітня 2016 року заявники наклали штраф на С.Т. та її матір за незначне правопорушення, пов'язане з утилізацією побутових відходів і поведінкою цих двох осіб щодо них. С.Т. оскаржила штраф, і національні суди встановили, що (i) вона викинула побутові відходи в недозволеному місці, але не ображала заявників, та (ii) заявники поводитися неналежним чином щодо С.Т. Доходячи таких висновків, компетентні суди спиралися на показання свідків і висновок судово-медичної експертизи, наданий С.Т., з якого випливало, що в день інциденту вона отримала тілесні ушкодження, що не потребували медичного лікування. Так, національні суди зменшили розмір штрафу, накладеного на С.Т.

Того ж дня (08 квітня 2016 року) С.Т. використала свій особистий обліковий запис у соціальній мережі Facebook, щоб розмістити текст, що супроводжувався фотографією заявників, у публічній групі Facebook «Орадеа – це ми» (Oradea suntem noi). На фотографії заявники стояли поруч один з одним у поліцейській формі, при цьому перший заявник тримав у руці ручку, блокнот і мобільний телефон.

Публікацію С.Т. прокоментували дев'яносто два рази й «вподобали» приблизно 160 осіб. В одній зі своїх відповідей на коментарі С.Т. написала повне ім'я другого заявника після того, як її запитали про його особу.

14 лютого 2017 року заявники звернулися з позовом до суду. Вони скаржилися, що публікація С.Т. принизила їх, оскільки містила інформацію, що не відповідала дійсності, поширювала їхню фотографію і повне ім'я другого заявника без їхньої згоди, а також підбурювала й породжувала образливі коментарі та погрози з боку третіх сторін. Суд першої інстанції відмовив у задоволенні позову.

Суд апеляційної інстанції залишив рішення суду першої інстанції без змін, обґрунтовуючи це тим, що заявники повинні були врахувати контекст ситуації, а також тип відносин, що існували між ними і С.Т. Крім того, публікація С.Т. не вважалася клеветою, оскільки в ній повідомлялося лише про сприйняття С.Т. події, у якій вона брала безпосередню участь.

Касаційну скаргу заявників також було залишено без задоволення.

Посилаючись на статтю 8 Конвенції, заявники скаржилися до ЄСПЛ на те, що національні суди, закриваючи провадження в їхній справі, не забезпечили справедливого балансу між конкуруючими інтересами та не захистили належним чином їхнє право на повагу до приватного життя та репутації.

## Оцінка Суду

### *(i) Внесок у дискусію, що становить загальний інтерес*

Національні суди встановили, що публікація С.Т. мала на меті привернути увагу онлайн-спільноти «Орадеа – це ми» до її позиції з питання, яке зрештою ставило під сумнів належне функціонування Держави (див. пункти 22–25 рішення), а саме – до стверджуваної неправомірної і насильницької поведінки заявників як співробітників місцевої поліції під час виконання ними своїх професійних обов'язків (див. пункт 7 рішення). Беручи до уваги те, що заявники, як працівники правоохоронних органів, постійно займалися громадською діяльністю, і що їхня професія була пов'язана з довірою громадськості, громадськість мала право бути поінформованою про будь-яку можливу неправомірну поведінку з їхнього боку.

Справді, ЄСПЛ визнав, що застосування сили представниками Держави, особливо коли це стосується тверджень про жорстокість або неправомірну поведінку поліції, за своєю суттю було питанням значного суспільного інтересу (див. *Dyundin v. Russia*, № 37406/03, § 33, від 14 жовтня 2008 року, і *Bild GmbH & Co. KG v. Germany*, № 9602/18, §§ 32–34, від 31 жовтня 2023 року).

Тому публікація С.Т. стосувалася питання, що становило суспільний інтерес, і ЄСПЛ не бачив підстав сумніватися в тому, що цей допис міг сприяти загальній дискусії щодо моральної та професійної доброчесності місцевих поліцейських і належного функціонування певних державних служб.

### *(ii) Наскільки відомою є постраждала особа та її попередня поведінка*

Стосовно статусу заявників як публічних осіб ЄСПЛ зазначив, що він встановлював у конкретній справі звичайних поліцейських, що вони не можуть вважатися публічними особами в тому ж значенні, що й політики або будь-які інші особи, що своїми діями або своїм становищем вийшли на публічну арену, оскільки поліцейські лише виконували свої офіційні обов'язки, не прагнучи привернути увагу громадськості (див. *Bild GmbH & Co. KG v. Germany*, згадане вище, § 32).

У цій справі жоден з наявних доказів не вказує на те, що заявники прагнули привернути до себе увагу громадськості ні до, ні після того, як С.Т. опублікувала свій допис. Це правда, що в силу своєї професійної діяльності заявники, як видається, взаємодіяли з деякими членами онлайн-спільноти «Орадеа – це ми», що вже знали поліцейських на той момент, коли С.Т. поширила свою публікацію (див. пункти 10–11 рішення). Однак національні суди не надали жодної ваги цим доказам або попередній поведінці заявників з огляду на їхню попередню участь у громадській діяльності. Тому ці докази та поведінка не мали жодних наслідків для висновку судів про те, що заявники були публічними особами, або для забезпечення балансу між конкуруючими правами (див., *mutatis mutandis*, *Fuchsman v. Germany*, № 71233/13, § 49, від 19 жовтня 2017 року).

Крім того, у матеріалах справи немає нічого, що вказувало б на те, що у випадку заявників вищезгаданий суспільний розголос та увага перевищили рівень, який

можна було б обґрунтовано очікувати від діяльності звичайного державного службовця, який виконує свої офіційні функції, загалом, або працівника поліції зокрема (див. пункт 61 рішення). Тому не можна стверджувати, що заявники можуть вважатися на цій підставі публічними особами в значенні, описаному в пункті 67 рішення, або навіть відомими діячами у своїй професійній сфері (див. *Petrie v. Italy*, № 25322/12, § 51, від 18 травня 2017 року, і, для прикладу, *Stroea v. Romania* [ВП], № 76969/11, § 32, від 22 жовтня 2019 року).

Стосовно рівня критики, прийнятого у справі заявників, ЄСПЛ зазначає, що вони визнали, що є державними службовцями (див. пункт 37 рішення). Незважаючи на те, що жоден з доказів не вказує на те, що заявники були високопоставленими державними службовцями або що в поліції вони претендували або займали посади, що становлять особливий суспільний інтерес (див. *Medžlis Islamske Zajednice Brčko and Others v. Bosnia and Herzegovina* [ВП], № 17224/11, § 98, від 27 червня 2017 року, і *Stancu and Others v. Romania*, № 22953/16, §§ 127–29, від 18 жовтня 2022 року), вони ніколи не заперечували, що діяли як державні службовці на момент оспорюваних подій.

Так, ЄСПЛ погодився з позицією національних судів, що заявники належали до групи осіб, які не могли вимагати захисту свого права на повагу до приватного життя так само, як звичайні особи, а тому підпадали під ширші межі допустимої критики, ніж такі особи (див. *Stancu and Others v. Romania*, згадане вище, § 129).

*(iii) Обставини, за яких було зроблено фотографію*

Національні суди не встановили – і в будь-якому разі в матеріалах справи не було нічого, що свідчило б про протилежне, – що фотографія, про яку йдеться, або ім'я другого заявника було отримано таємно, з використанням незаконних засобів або обману, або через користування будь-яким вразливим становищем (див. *Egeland and Hanseid v. Norway*, № 34438/04, § 61, від 16 квітня 2009 року). Так, ЄСПЛ погодився з думкою Округового суду, що заявники повинні були враховувати публічний контекст, у якому відбувалася їхня взаємодія з С.Т. (див. пункт 18 рішення), і вважав, що заявники не могли виключати можливість того, що їх можуть сфотографувати з огляду на їхній статус і стверджувану поведінку (див., *mutatis mutandis*, *Vučina v. Croatia* (ухв.), № 58955/13, § 35, від 24 вересня 2019 року) .

ЄСПЛ також зауважив, як і національні суди, що фотографію не було зроблено за обставин, які б показували заявників у несприятливому світлі, і що вона не представляла їх у спосіб, який міг би підірвати їхній суспільний авторитет в очах читача або показати їхній спотворений образ (див. пункт 25 рішення). Судячи з того, як її було використано, ЄСПЛ вважав, що фотографію було зроблено лише для того, щоб підтримати зміст коментарів С.Т., у яких обговорювалося питання, що викликає занепокоєння громадськості, та проілюструвати правдивість певної інформації, що міститься в них (порівняйте, *mutatis mutandis*, з рішенням у справі *Couderc and Hachette Filipacchi Associés v. France* [ВП], № 40454/07, § 135, ЄСПЛ 2015 (витяги)).

Так, оскільки спосіб отримання фотографії не викликає жодних питань за статтею 8, просте повідомлення імені другого заявника поруч з фотографією, без будь-яких негативних конотацій, пов'язаних з цим іменем та/або спотворенням фотографії, не може вважатися особливо істотним втручанням у право на повагу до приватного життя (див., *mutatis mutandis*, *Vučina v. Croatia* (ухв.), згадану вище, § 46).

*(iv) Зміст, форма та наслідки публікації*

Стосовно предмету публікації С.Т. ЄСПЛ, як і національні суди (див. пункт 23 рішення), зазначив, що допис стосувався виключно професійної діяльності й поведінки заявників у публічному контексті без згадки жодних деталей їхнього приватного життя (див. пункт 76 *in fine* рішення, а також, *mutatis mutandis*, *Sabou and Pircalab v. Romania*, № 46572/99, § 39, від 28 вересня 2004 року).

Незважаючи на те, що суди погодилися з аргументами заявників, що певні коментарі третіх осіб були непристойними та наклепницькими, вони встановили, що С.Т. не може нести відповідальність за потенційні наслідки цих коментарів, оскільки кожна особа несе відповідальність лише за власні висловлювання, а умови для відповідальності третьої особи у її справі не були виконані. Крім того, С.Т. не могла заборонити третім особам писати такі коментарі; вона також не могла їх видалити (див. пункти 15–16, 18–19 та 22–25 рішення).

Беручи до уваги інформацію, що міститься в матеріалах справи, ЄСПЛ не вбачив підстав не погодитися з оцінкою національних судів. Він зазначив, що допис С.Т., взятий в цілому, не містив нічого, окрім її негативних вражень про те, як заявники діяли при виконанні своїх професійних обов'язків. Допис також не містив жодних особистих образ чи зневажливих зауважень або будь-яких необґрунтованих тверджень, незалежно від того, чи можна вважати її коментарі оціночними судженнями або констатацією фактів.

З огляду на зазначене ЄСПЛ вважав, що національні суди провели необхідну ретельну перевірку балансу між конкуруючими правами відповідно до критеріїв, викладених у практиці Суду. Беручи до уваги межі свободи розсуду, надані національним органам влади при балансуванні розбіжних інтересів, ЄСПЛ не вбачив вагомих підстав для того, щоб підміняти думку національних судів своєю думкою (див. пункт 56 рішення). Отже, не можна стверджувати, що, відхиливши скаргу заявників, суди не дотрималися позитивних зобов'язань, покладених на національні органи влади щодо захисту права заявників на повагу до їхнього приватного життя відповідно до статті 8 Конвенції. Відповідно, порушення цього положення не було.

## **Висновок**

Відсутність порушення статті 8 Конвенції (право на повагу до приватного і сімейного життя).

Рішення в цій справі ухвалене Палатою 25 лютого 2025 року й набуло статусу остаточного 25 травня 2025 року відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції.